

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДОШКІЛЬНА ДИДАКТИКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Дошкільна дидактика» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньої програми «Дошкільна освіта».

Розробники: Атрощенко Тетяна Олександрівна, професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи;
Милян Жанна Іванівна, викладач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 15 від « 27 » червня 2024 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

(підпис)

/Оксана ПОВІДАЙЧИК/

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від « 27 » червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

(підпис)

/Олена ПОПАДИЧ/

(прізвище та ініціали)

© Атрощенко Т.О., Милян Ж.І., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	2	2
	Лекції:	
	30	10
	Практичні (семінарські):	
	30	8
Форма підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
	Самостійна робота:	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Дошкільна дидактика**» є засвоєння студентами – майбутніми вихователями – знань теорії освіти та навчання, формування у них умінь розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст освітнього процесу у ЗДО, здійснювати його планування з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей, добираючи педагогічно доцільні організаційні форми, методи, прийоми та засоби.

Завдання курсу:

- усвідомлювати цілі, завдання освітнього процесу у ЗДО, вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів освіти дитини, визначені Базовим компонентом дошкільної освіти та чинними програмами розвитку дітей дошкільного віку;

- формувати у студентів цілісну систему знань про організацію та здійснення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти;

- формувати у майбутніх вихователів, на основі засвоєних знань теорії освіти та навчання, комплексу педагогічних умінь і навичок дидактично грамотно планувати навчально-виховну роботу із дітьми відповідно до ціннісних орієнтирів Базового компоненту дошкільної освіти;

- утверджувати гуманістичні світоглядні позиції майбутнього педагога, що зокрема виявляються: у його доброзичливому, бережному ставленні до дитини без спонукання і насилля; визнанні самоцінності кожного вікового періоду та орієнтації на вікові особливості; урахуванні індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини; опори на досягнення попереднього етапу розвитку; повазі до особистості, створенні сприятливих умов для розвитку пізнавальних психічних процесів дитини; спрямованості на виявлення активної соціальної позиції, утвердження конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує; створенні сприятливих умов для виявлення та розвитку здібностей дитини тощо;

- розвивати у майбутніх фахівців дошкільної освіти потребу професійного самовдосконалення, усвідомлення необхідності самоосвіти, саморозвитку, безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральної компетентності (ІК). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних компетентностей:

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальних (фахових) компетентностей:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага, толерантність).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, полікультурне середовище, властивості і відношення

предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довіллі).

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-15. Здатність до забезпечення індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей та потреб.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами, в тому числі міжкультурної взаємодії.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Дошкільна дидактика» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 8 Вступ до спеціальності;
- ОК 19 Основи загальної психології;
- ОК 23 Сучасні заклади дошкільної освіти в Україні та за рубежом;
- ОК 33 Педагогічна практика (ознайомча).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 1
Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.	ПРН 2
Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 4
Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.	ПРН 5
Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.	ПРН 6
Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей та потреб дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.	ПРН 7
Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у	ПРН 9

сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.	
Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці	ПРН 12
Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.	ПРН 15
Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	ПРН 17
Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.	ПРН 18
Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.	ПРН 19
Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.	ПРН 20
Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку різної етнічної приналежності.	ПРН 21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Дошкільна дидактика»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати ключові категорії дидактики, усвідомлювати їх сутність. Враховуючи закономірності та принципи дидактики, уміти формулювати мету, визначати завдання процесу навчання. Володіти знаннями та уміннями використання у освітньому процесі ЗДО системи методів, прийомів, засобів та організаційних форм навчання дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 1
Знати і враховувати у освітньому процесі ЗДО особливості та закономірності фізичного, психічного та соціального розвитку дітей різних вікових груп; усвідомлювати взаємозалежність процесів навчання, виховання і розвитку; важливість навчання у створенні зони найближчого розвитку дитини; урахування сенситивних періодів у її розвитку; вміти здійснювати навчальну діяльність, враховуючи індивідуальний рівень розвитку дитини на основі результатів проведеного психолого-педагогічного дослідження.	ПРН 2
Враховуючи закономірності інтелектуального розвитку дітей раннього і дошкільного віку, уміти у освітньому процесі ЗДО використовувати різноманітні підходи до організації різних видів діяльності: ігрової (як провідної), а також трудової, рухової, комунікативної, художньо-творчої, конструювання, пізнавально-дослідницької та ін., створюючи таким чином умови для всебічного гармонійного розвитку особистості.	ПРН 4
Знати специфіку співпраці учасників освітнього процесу, на засадах партнерства залучати батьків до організації освітнього процесу в ЗДО. Вміти застосовувати форми та методи взаємодії ЗДО з сім'ями та родинами вихованців, проводити педагогічне просвітництво батьків.	ПРН 5
Знати вікові та психолого-педагогічні особливості розвитку дітей дошкільного віку та специфіку розвитку дітей з особливими потребами. Уміти досліджувати особливості розвитку пізнавальної та емоційної сфери дитини, її індивідуальні психічні особливості та враховувати їх у освітньому процесі. Добирати відповідно до особливостей розвитку кожної дитини необхідний методичний супровід.	ПРН 6
Усвідомлюючи цілі, завдання освітнього процесу у ЗДО, вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів освіти дитини, визначені	ПРН 7

Базовим компонентом дошкільної освіти та чинними програмами розвитку дітей дошкільного віку, уміти планувати освітній процес у ЗДО та реалізувати його в професійній діяльності на основі врахування індивідуальних та вікових особливостей розвитку дітей раннього та дошкільного віку, специфіки розвитку дітей з особливими освітніми потребами.	
Виявляти професійний інтерес до історії дошкільної освіти, творчої спадщини визначних вітчизняних та зарубіжних педагогів як невичерпного джерела педагогічної мудрості та методичної майстерності для вдосконалення власної професійної діяльності у сучасному закладі дошкільної освіти.	ПРН 9
Уміти аналізувати педагогічні явища та процеси, пояснювати їх сутність, закономірні зв'язки, аргументуючи власну точку зору з позиції науки; складати, розробляти, презентувати міні-проекти, конспекти занять з усіх освітніх ліній.	ПРН 12
Відповідно до програм розвитку дітей раннього і дошкільного віку уміти визначати завдання і зміст різних видів діяльності (ігрової (сюжетно-рольової, будівельної, ігри-драматизації), навчальної (індивідуальної, групової, фронтальної, колективної), трудової (господарсько-побутової, праці у природі, художньої праці), образотворчої (літературної, музичної, театральної).	ПРН 15
Виявляти гуманістичну педагогічну позицію, здатність до особистіно орієнтованої взаємодії із кожним вихованцем та його батьками з метою створення сприятливого для розвитку дитини, здоров'язберігаючого освітнього середовища.	ПРН 17
Добирати ігрову діяльність для дітей відповідної категорії; моделювати заняття з розвитку дітей раннього і дошкільного віку за різними технологіями, створювати сприятливе для розвитку кожної дитини навчально-розвивальне, предметно-ігрове, мовленнєве середовище у вікових групах.	ПРН 18
Уміти використовувати види моніторингу для визначення рівня розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 19
Реалізувати освітній процес у вікових групах, на основі врахування індивідуальних та вікових особливостей розвитку дітей раннього та дошкільного віку, специфіки розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Здійснювати підбір відповідно до особливостей розвитку кожної дитини необхідний методичний супровід та складати прогнози щодо його ефективності.	ПРН 20
Уміти складати індивідуальні програми розвитку дітей раннього та дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами. Створювати освітнє середовище, яке відповідатиме потребам всіх вихованців, щоб забезпечити кращі умови для навчання, адаптації та соціалізації дітей. Ефективно працювати в полікультурному освітньому середовищі.	ПРН 21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання з дисципліни: іспит, тести, доповіді-повідомлення, презентація результатів виконання дослідницьких завдань.

Аудиторна, самостійна та індивідуальна робота здобувача забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями, дистанційною організацією навчання в системі Moodle, методичними рекомендаціями для самостійної роботи; тестовими завданнями для контролю та самоконтролю знань, умінь і навичок.

Самостійна робота також містить: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед підсумковим контролем; розроблення схем, таблиць, діаграм, мультимедійних презентацій тощо.

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми професійно орієнтованої проблематики та його презентація; пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем; аналіз підручників; збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми тощо.

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються різноманітні методи та форми навчання: лекція, практичне заняття, самостійна робота, консультація, бесіда, інструктаж, спостереження, презентація, вправи, тестування, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий методи, ділові та рольові ігри, дискусії і створення ситуації емоційно-моральних переживань, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне опитування здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, письмовий контроль, виконання практичних завдань, самостійна робота, доповідь, мультимедійна презентація.

Форма модульного контролю: усна або тестова (письмова або за допомогою комп'ютерних програм).

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
7	8	7	7	7	7	7		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	30	9	30
Виконання індивідуальних завдань	2	10	2	10
Навчання на онлайн-платформах з поданням сертифікату про результати навчання*	1	10	1	10

Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	8	100	13	100

*Здобувачі освіти можуть отримати бали за вивчення окремих питань змісту дисципліни через навчання на масових відкритих онлайн-курсах в Україні за умови наявності відповідного сертифікату (Prometheus, EdEra, Дія. Цифрова освіта, ППО, Всеосвіта та ін.). Наприклад, платформа Дія. Цифрова освіта – онлайн-курс «Якісне освітнє середовище дитячого садка» (<https://osvita.diiia.gov.ua/courses/educational-environment-of-a-kindergarten>); платформа EdEra – онлайн-курси «Створюємо простір дитинства разом» (<https://study.ed-era.com/courses/course/4088>), «Дивись, слухай, спрямовуй» (<https://study.ed-era.com/courses/course/4282>); платформа Ceinternational1892 – онлайн-курси «Я і якісне та цілісне навчання. Соціально-емоційне навчання і психосоціальна підтримка» (<https://learning.ceinternational1892.org/explore/ya-i-yakisne-ta-cilisne-navchannya-socialno-emociyne-navchannya-i-psihosocialna-pidtrimka>); Платформа розвитку дошкільнят «НУМО» (<https://numo.mon.gov.ua/>).

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До письмової контрольної роботи допускаються всі студенти, незалежно від кількості балів, отриманих на практичних заняттях і презентації індивідуального завдання. Після виконання програми змістового модуля у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль, який оцінюється від 1 до 50 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Модульна контрольна робота складається з 50 тестових завдань у Google-формі, кожне завдання оцінюється в один бал.

40-50 балів – здобувач виконав завдання запропонованого йому варіанта в повному обсязі і виявив при цьому:

- глибокі та повні знання матеріалу дисципліни;
- вільне володіння науковою термінологією;
- творчу самостійність;
- високу культуру оформлення знань та відповідний рівень умінь і навичок.

30-39 балів – здобувач виконав завдання запропонованого йому варіанта в повному обсязі, вичерпно реалізував усі питання, виявив творчу самостійність, добре орієнтується в сучасних проблемах основ педагогіки, продемонстрував високу культуру оформлення знань, належний рівень умінь та навичок, але в роботі наявні окремі несуттєві помилки. Ставиться за виконання 75 % усіх завдань.

20-29 балів – здобувач виявив задовільні знання матеріалу, але допустив при цьому окремі грубі фактичні помилки та неточності, а культура оформлення знань та рівень його умінь і навичок ще недостатні. Правильно виконано більше 50% запропонованих завдань

10-19 балів (оцінка «незадовільно») – здобувач не виявив достатніх фахових знань з предмета, не досяг реалізації завдання через загальну слабку орієнтацію в програмовому матеріалі, а культура його мовлення й оформлення знань незадовільні. Завдань виконано менше від 50 %.

За роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, а також за самостійну роботу кількість балів залежить від дотримання наступних вимог: повний обсяг виконання навчальних завдань, своєчасність; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань та ініціативність у навчальній діяльності.

1-9 балів – не в змозі викласти зміст питань, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, вирішує завдання, які потребують однослівної відповіді.

0 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковим семестровим контролем з дисципліни «Дошкільна дидактика» є іспит, який проводиться в усній формі.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора

ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувач, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Академічна доброчесність: політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 23.02.2017 р., протокол № 3).

Правила перезарахування кредитів у випадку мобільності: політика щодо перезарахування кредитів ЄКТС у випадку мобільності формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 30.05.2019 р., протокол № 6).

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті: політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих протягом неформальної та/або інформальної освіти (затверджене вченою радою університету від 18.12.2023 р., протокол № 11).

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Предмет та актуальні проблеми дошкільної дидактики.

Тема 1. Загальні поняття дидактики.

Виникнення і становлення дидактики як науки. Сутність предмету дидактики. Категоріальний апарат дидактики. Завдання дидактики на сучасному етапі модернізації системи освіти. Актуальні проблеми дидактики дошкільної освіти. Якісна освіта – одна із важливих цілей сталого розвитку. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

Тема 2. Види і сучасні концепції навчання.

Проблемно-розвивальне навчання. Проблемна ситуація як умова пізнавальної активності здобувача освіти. Класифікація методів проблемно-розвивального навчання. Способи і умови застосування методів проблемно-розвивального навчання. Модульне навчання. Особистісно-орієнтоване навчання. Комп'ютерне навчання і нові інформаційні технології навчання. Дистанційне навчання.

Тема 3. Структура і організація процесу навчання.

Основні функції і компоненти процесу навчання. Структура навчального процесу. Основні компоненти процесу навчання.

Тема 4. Закономірності і принципи навчання.

Закономірності навчання, їх характеристика. Поняття принципи, правила навчання. Система дидактичних принципів.

Тема 5. Методи і прийоми навчання.

Поняття про методи навчання. Методи навчання у вітчизняній та зарубіжній теорії і практиці. Наукові підходи до класифікації методів навчання. Метод, прийом і засіб навчання. Специфіка оптимального поєднання методів і засобів навчання. Вимоги до використання інноваційних засобів навчання у закладах дошкільної освіти.

Модуль 2. Навчання дітей дошкільного віку

Тема 6. Загальні основи дошкільної дидактики.

Дидактичні основи організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. Особистісно-зорієнтована модель навчання. Особливості навчання дітей дошкільного віку. Цілі, завдання, зміст освітнього процесу у ЗДО, вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів освіти дитини, визначені Базовим компонентом дошкільної освіти та чинними програмами розвитку дітей дошкільного віку. Принципи дошкільного навчання. Типи навчання, їх характеристика. Система забезпечення якості дошкільної освіти.

Тема 7. Методи та форми організації навчання дітей дошкільного віку.

Особливості методів навчання. Багатофункціональність методів навчання. Групи методів навчання дітей за джерелами знань. Класифікація методів навчання за типом пізнавальної діяльності. Значення ігрових методів і прийомів у навчанні дітей дошкільного віку. Форми організації навчання за провідною діяльністю: дидактична гра, експериментальна діяльність, спостереження, екскурсія, заняття тощо. Цінність екскурсії. Загальна структура екскурсії.

Тема 8. Заняття – основна форма дошкільного навчання.

Характерні ознаки заняття як форми навчання. Варіативність організації занять. Структура заняття. Головні вимоги до занять. Використання технічних засобів на заняттях. Оформлення конспекту заняття.

Тема 9. Дидактичні ігри дітей дошкільного віку.

Значення дидактичної гри та її визначальні функції. Основні види дидактичних ігор. Структура дидактичної гри. Методика організації та керівництва дидактичною грою в різних вікових групах ЗДО.

Тема 10. Планування педагогічного процесу ЗДО.

Поняття про педагогічний процес. Закономірності та структура педагогічного процесу. Програми розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Гранично допустиме навчальне навантаження. Розклад занять. Основні види та форми планування освітньої роботи в закладі дошкільної освіти. Необхідність планування і обліку роботи як умови успішного здійснення освітнього процесу. Організаційно-прогнозуюча функція планування. Вимоги до планування і умови його правильного здійснення. Різні види і форми планування. Необхідність врахування при плануванні розвивальних видів діяльності дітей, раціонального співвідношення занять і самостійної діяльності, індивідуально-диференційованого підходу до дітей. Планування у різновікових групах.

Тема 11. Розвивальне освітнє середовище ЗДО.

Розвивальне середовище як чинник педагогічного процесу закладу дошкільної освіти. Елементи розвивального предметного середовища. Використання сучасних комп'ютерних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Тема 12. Готовність дітей до шкільного навчання. Взаємодія сім'ї, родини і ЗДО у вихованні дітей.

Поняття готовності дитини до шкільного навчання. Дослідження проблеми готовності дошкільників до шкільного навчання. Компоненти загальної готовності дитини до школи. Адаптація дитини до шкільного життя. Спільна робота дитячого садка і сім'ї у підготовці дитини до школи. Попередження педагогічної занедбаності дітей. Педагогічна просвіта батьків: зміст, форми і методи. Форми спільної роботи дошкільного закладу з родинами вихованців з питань навчання дітей та підготовки до школи. Педагогіка партнерства: педагогічно доцільна (суб'єкт-суб'єктна) взаємодія, концептуальні основи та принципи. Рівні та форми організації партнерської взаємодії.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1. Предмет та актуальні проблеми дошкільної дидактики.						
Тема 1. Загальні поняття дидактики.	7	2				5
Тема 2. Види і сучасні концепції навчання.	9	2	2			5
Тема 3. Структура і організація процесу навчання.	9	2	2			5
Тема 4. Закономірності і принципи навчання.	9	2	2			5
Тема 5. Методи і прийоми навчання.	11	2	4			5
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	45	10	10			25
Модуль 2. Навчання дітей дошкільного віку.						
Тема 6. Загальні основи дошкільної дидактики.	9	2	2			5
Тема 7. Методи та форми організації навчання дітей дошкільного віку.	11	4	2			5
Тема 8. Заняття – основна форма дошкільного навчання.	11	2	4			5
Тема 9. Дидактичні ігри дітей дошкільного віку.	9	2	2			5
Тема 10. Планування педагогічного процесу ЗДО.	13	4	4			5
Тема 11. Розвивальне освітнє середовище ЗДО.	9	2	2			5
Тема 12. Готовність дітей до шкільного навчання. Взаємодія сім'ї, родини і ЗДО у вихованні дітей.	13	4	4			5
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	75	20	20			35
Разом за семестр	120	30	30			60

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
2-й семестр						
Модуль 1. Предмет та актуальні проблеми дошкільної дидактики.						
Тема 1. Загальні поняття дидактики.	8,5	0,5				8
Тема 2. Види і сучасні концепції навчання.	9	0,5	0,5			8
Тема 3. Структура і організація процесу навчання.	9	0,5	0,5			8
Тема 4. Закономірності і принципи навчання.	9	0,5	0,5			8
Тема 5. Методи і прийоми навчання.	9,5	1	0,5			8
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	45	3	2			40
Модуль 2. Навчання дітей дошкільного віку.						
Тема 6. Загальні основи дошкільної дидактики.	9,5	1	0,5			8
Тема 7. Методи та форми організації навчання дітей дошкільного віку.	11,5	1	0,5			10
Тема 8. Заняття – основна форма дошкільного навчання.	11	1	1			9
Тема 9. Дидактичні ігри дітей дошкільного віку.	10	1	1			8
Тема 10. Планування педагогічного процесу ЗДО.	11	1	1			9
Тема 11. Розвивальне освітнє середовище ЗДО.	10	1	1			8
Тема 12. Готовність дітей до шкільного навчання. Взаємодія сім'ї, родини і ЗДО у вихованні дітей.	12	1	1			10
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	75	7	6			62
Разом за семестр	120	10	8			102

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Загальні поняття дидактики. Види і сучасні концепції навчання.	2	0,5
2	Структура і організація процесу навчання.	2	0,5
3	Закономірності і принципи навчання.	2	0,5
4	Методи і прийоми навчання.	4	0,5
5	Загальні основи дошкільної дидактики.	2	0,5
6	Методи та форми організації навчання дітей дошкільного віку.	2	0,5
7	Заняття – основна форма дошкільного навчання.	4	1
8	Дидактичні ігри дітей дошкільного віку.	2	1
9	Планування педагогічного процесу ЗДО.	4	1
10	Розвивальне освітнє середовище ЗДО.	2	1
11	Готовність дітей до шкільного навчання. Взаємодія сім'ї,	4	1

	родини і ЗДО у вихованні дітей.		
		Разом	30
			8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Базовий компонент дошкільної освіти: мета, результати, складники.	2	4
2	Головні суперечності навчального процесу дошкільників.	2	4
3	Функції навчання дитини-дошкільника.	2	4
4	Ознаки проблемного навчання.	2	4
5	Вимоги до методу демонстрації.	2	4
6	Структура досліду.	2	4
7	Головні вимоги до організації спостережень.	2	4
8	Вимоги до конспекту заняття в ЗДО.	2	4
9	Самоаналіз заняття.	2	4
10	Принципи планування освітньої роботи в закладі дошкільної освіти.	3	5
11	Облік освітньої роботи в ЗДО.	2	5
12	Планування формування культурно-гігієнічних навичок дітей у різних вікових групах.	3	5
13	Планування організації чергування у старшій групі ЗДО.	3	5
14	Універсальний дизайн у закладі дошкільної освіти.	3	4
15	Перелік іграшкового забезпечення у різних вікових групах.	2	4
16	Облаштування Куточку усамітнення в закладі дошкільної освіти.	3	5
17	Фізична готовність дошкільника до шкільного навчання.	2	4
18	Формування вольової готовності дитини дошкільного віку до навчальної діяльності в школі.	3	4
19	Наступність та спадкоємність дошкільної та початкової освіти.	3	4
20	Вимоги Базового компоненту дошкільної освіти щодо формування ключових компетентностей випускника закладу дошкільної освіти.	3	5
21	Принципи та завдання родинного виховання.	3	4
22	Компоненти педагогічної культури батьків.	3	4
23	Стилі родинного виховання.	3	4
24	Особливості роботи з батьками в різних вікових групах.	3	4
	Разом	60	102

6.5. Індивідуальні завдання

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: аналіз практичних ситуацій; підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми з елементами наукового дослідження та його презентація; презентація власних досліджень, підготовка до олімпіад, конференцій; написання есе; виконання вправ різного рівня складності, складання і розв'язування задач, тестових завдань; розробка моделей, явищ і процесів; анотація опрацьованої додаткової літератури (відеофільмів, переглянутих у відео-лабораторіях); розробка сценаріїв виховних справ; порівняльна характеристика вивчених явищ, процесів тощо; анотація прочитаної літератури з елементами науково-дослідної роботи; пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем; аналіз підручників, збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми тощо.

Завдання (max. – 5 б.)

1. Доберіть дидактичний матеріал для роботи з розвитку у дітей раннього і дошкільного віку логічного мислення. (Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, а також містити цікаві факти, унаочнення. Підібраний дидактичний матеріал представити для обговорення на практичному занятті).

2. Доберіть дидактичний матеріал для сенсорно-пізнавального розвитку у дітей раннього і дошкільного віку. (Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, а також містити цікаві факти, унаочнення. Підібраний дидактичний матеріал представити для обговорення на практичному занятті).

3. Доберіть дидактичний матеріал для розвитку у дітей раннього і дошкільного віку уяви. (Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, а також містити цікаві факти, унаочнення. Підібраний дидактичний матеріал представити для обговорення на практичному занятті).

4. Доберіть дидактичний матеріал для розвитку у дітей раннього і дошкільного віку уваги. (Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, а також містити цікаві факти, унаочнення. Підібраний дидактичний матеріал представити для обговорення на практичному занятті).

5. Доберіть дидактичний матеріал для розвитку у дітей раннього і дошкільного віку пам'яті. (Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, а також містити цікаві факти, унаочнення. Підібраний дидактичний матеріал представити для обговорення на практичному занятті).

6. Підготуйте план-конспект екскурсії (цільової прогулянки) з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах ЗДО (тема екскурсії – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

7. Підготуйте наочний матеріал для проведення етичної бесіди (тема – за вибором студента) з дітьми старшого дошкільного віку. (Матеріал має містити цікаві факти, приклади, унаочнення. Підібраний наочний матеріал представити для обговорення на практичному занятті).

8. Підготуйте наочний матеріал для проведення бесіди (тема – за вибором студента) з дітьми середнього дошкільного віку. (Матеріал має містити цікаві факти, приклади, унаочнення. Підібраний наочний матеріал представити для обговорення на практичному занятті).

9. Підготуйте наочний матеріал для проведення бесіди (тема – за вибором студента) з дітьми молодшого дошкільного віку. (Матеріал має містити цікаві факти, приклади, унаочнення. Підібраний наочний матеріал представити для обговорення на практичному занятті).

10. Підготуйте для дітей завдання з метою розвитку творчих здібностей. Наприклад, придумати до казки «Колобок» кілька варіантів щасливого закінчення, щоб Колобка не з'їла хитра Лисиця.

11. Підготуйте розгорнутий конспект заняття з освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» (тема заняття – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

12. Підготуйте розгорнутий конспект заняття з освітньої лінії «Дитина в соціумі» (тема заняття – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

13. Підготуйте розгорнутий конспект заняття з освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі» (тема заняття – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

14. Підготуйте розгорнутий конспект заняття з освітньої лінії «Мовлення дитини» (тема заняття – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

15. Підготуйте розгорнутий конспект заняття з освітньої лінії «Гра дитини» (тема заняття – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

16. Підготуйте розгорнутий конспект заняття з освітньої лінії «Дитина у світі культури» (тема заняття – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

17. Підготуйте конспект заняття з освітньої лінії «Особистість дитини» (тема заняття – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

18. Складіть календарне планування освітнього процесу на I квартал (осінні місяці) (вікова категорія дітей – за вибором здобувача).

19. Складіть календарне планування освітнього процесу на II квартал (зимові місяці) (вікова категорія дітей – за вибором здобувача).

20. Складіть календарне планування освітнього процесу на III квартал (весняні місяці) (вікова категорія дітей – за вибором здобувача).

21. Складіть календарне планування освітнього процесу на IV квартал (літні місяці) (вікова категорія дітей – за вибором здобувача).

22. Підготуйте план проведення довготривалого спостереження у природному довкіллі (тема і завдання (об'єкт) спостереження – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

23. Підготуйте план проведення короткотривалого спостереження у природному довкіллі (тема і завдання (об'єкт) спостереження – за вибором студента). Матеріал має відповідати певній віковій категорії дітей, його презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

24. Доберіть дидактичні ігри (не менше 3-х) для дітей старшого дошкільного віку з логіко-математичного розвитку. Підготуйтеся до їх проведення та обґрунтуйте доцільність їх використання у освітньому процесі ЗДО.

25. Підготуйтеся до проведення консультації для батьків «Адаптація дитини до шкільного життя». Матеріал презентувати та представити для обговорення на практичному занятті.

26. Розгляньте педагогічну ситуацію: Як побудувати спілкування з батьками увечері, коли забирають дітей із садочка? Чи можна обмежитися коротким висловом: «Все добре. Пізніше дитина розповість Вам про враження за цей день».

27. Доберіть матеріал з метою проведення консультації для вихователів «Важливість планування освітнього процесу в ЗДО».

Теми рефератів (презентацій) (max. – 5 б.)

1. Загальні основи дошкільної дидактики.
2. Розробка проблеми теорії дошкільного навчання в працях психологів.
3. Поняття змісту дошкільної освіти: сучасне трактування.
4. Модернізація змісту дошкільної освіти: комплексний підхід до розвитку, виховання і навчання дитини дошкільного віку.
5. Формування у дошкільників передумов реалістичної наукової картини світу, сприяння становленню дитячого світогляду, оптимістичного цілісного світобачення.
6. Формування передумов навчальної діяльності; створення і запровадження інноваційних технологій розвитку, навчання та виховання дитини дошкільного віку.
7. Формування особистісної зрілості дошкільника: базові якості, оптимальна для віку модель провідної діяльності та основні форми її активності.
8. Особливості навчання дітей дошкільного віку.
9. Зміст, принципи і типи організації навчання.
10. Методи організації навчання дітей дошкільників
11. Використання інноваційних технологій навчання дітей дошкільників.
12. Поняття змісту дошкільної освіти: сучасне трактування.
13. Форми організації навчання дітей дошкільного віку
14. Історія дошкільної дидактики в країнах Європи.
15. Історія дошкільної дидактики в Україні.
16. Становлення і розвиток дошкільної дидактики у освітньому середовищі Закарпаття: історія, сучасність, перспективи.
17. Планування та організація освітнього процесу дошкільного навчального закладу.
18. Умови забезпечення гармонійної єдності процесів виховання і навчання, спрямованої на розвиток і саморозвиток дітей.
19. Планування освітнього процесу в різних вікових групах дошкільного закладу.
20. Врахування досягнень психологічної, педагогічної та інших наук, передового педагогічного досвіду у творенні освітнього середовища дошкільця.
21. Умови ефективної організації життєдіяльності дитини у закладі дошкільної освіти.
22. Професійна готовність вихователя-дошкільника (компетентність в основних сферах життєдіяльності, знання вікових та індивідуальних особливостей дошкільників, готовність до спілкування з ними, володіння сучасними освітніми технологіями).

23. Вимоги до сучасного заняття у закладі дошкільної освіти.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійна та інтерактивна дошки.

Обладнання: проектор, ноутбук.

Програмне забезпечення: Google Meet, Moodle (Modular Object Oriented Digital Learning Environment), Google Classroom, інтерактивні засоби (електронна пошта, комп'ютерні комунікації та відеоконференції).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ переробити

Основна література

1. Актуальні проблеми дошкільної освіти : колективна монографія / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; С. Семчук, С. Попиченко [та інші]; за заг. ред. В. М. Кушнір. Умань : Візаві, 2021. 252 с.
2. Дитина. Освітня програма для дітей від двох до семи років. наук. керів. В.О. Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч та ін. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 304 с.
3. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник». Вид. 3-тє, доп. Тернопіль : Мандрівенць, 2023. 210 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/2023/15.03.2023/Kompl.prohrama.rozvytku.ditey.doshk.viku.2023-SONYASHNYK.15.03.2023.pdf>.
4. Педагогіка українського дошкілля: Ч. 2. / Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. К. : Видав. Дім «Слово», 2019. 360 с.
5. Педагогіка українського дошкілля: Ч. 3. / Лисенко Н.В., Кирста Н.Р., Лазарович Н.Б. К. : Видав. Дім «Слово», 2019. 376 с.
6. Пихтіна Н. Педагогіка гри: лекції. К. : КНТ, 2023. 260 с.
7. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка : підручник 4-те видання, перероблене. К. : ВЦ «Академія», 2018. 408 с.
8. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля / О.І. Білан, за заг. ред. О.В. Низковської. 256 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/Bilan_Programa_Ukrdoshkillja_2017.pdf.

Нормативно-правова база

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти): нова редакція. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>.
4. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>.
5. Наказ МОН України «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0520-15#Text>.
6. Наказ МОН України «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text>.
7. Постанова КМ України «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2021-%D0%BF#Text>.

Додаткова література

1. Безсонова О. Соціо-ігрова взаємодія: загравання чи природний розвиток? Дошкільне виховання, 2018. № 9. С. 10-13.

2. Бурова А. П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. 2-е вид. зі змін. та доп. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 296 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. 4-те вид., стер. Київ : Академвидав, 2012. 615 с.
4. Гавриш Н.В. Дошкільнятам про сталий розвиток. Маленькі люди великого світу: навч.-метод. посіб. роботи з молодшими дошкільниками. Дніпропетровськ: Ліра, 2016. 128 с.
5. Дичківська М.І. Інноваційні педагогічні технології: Практикум. Київ: Слово, 2013. 448 с.
6. Ігрова діяльність дошкільника : молодший дошкільний вік / Піроженко Т.О. та ін. Київ : Генеза, 2016. 88 с. (Серія «Настільна книжка вихователя»).
7. Калуська Л. Соняшникова ігротека: збірник ігор та вправ для дітей раннього та дошкільного віку. Тернопіль: Астон, 2016. 392 с.
8. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: навч. посіб. Хмельницький: ХмЦНП, 2013. 222 с.
9. Олійник М.І., Журат Ю.В., Фесун Г.С. Розвиток та діагностика пізнавальних процесів дошкільника: навчально-методичний посібник. Чернівці : Родовід, 2019. 176с.
10. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / 2-ге вид., зі зм. та доп. / авт.-упор. А. П. Бурова. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 296 с.
11. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Гра як провідна діяльність дітей дошкільного віку / Дитяча психологія : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2017. 373 с.
12. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. Дошкільна педагогіка. Практикум. Навч. пос. для студентів ВНЗ, спеціальність «Дошкільне виховання». К.: Видавничий дім «Слово», 2007. 352 с.
13. Практична педагогіка. 99 схем і таблиць / автори-уклад. Н. П. Наволокова, В. М. Андреева. Харків: ВГ «Основа», 2008. 117 с.
14. Розумне виховання сучасних дошкільнят. Методичний посібник за загальною редакцією О. Брежневої. К. Видавничий Дім «Слово», 2015. 176 с.
15. Тарасенко Г.С. Творчі ігри у виховній роботі з дітьми. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Навч.-метод. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 320 с.
16. Улюкаєва І.Г. Історія дошкільної педагогіки : підручник. Київ. Видавничий Дім «Слово», 2016. 424 с.
17. Федорова М.А. Теорія та методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку: навч. посібник. Житомир : ФОП Левковець, 2018. 149 с.
18. Як реалізувати Базовий компонент дошкільної освіти: настанови від авторів. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. № 2, 2021. С. 10-16.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/password-login;jsessionid=07D02C747F9258A875207EC98113F199#null>.
2. Лялька як персонa: педагогічний підхід для соціального і психологічного розвитку дитини : методичний посібник для педагогів і тренерів URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ccdeditions/301/1/>.
3. Методичні рекомендації до програми виховання та навчання дітей від двох до семи років «Дитина» URL: <http://nauch.com.ua/psihologiya/5477/index.html> (дата звернення: 15.06.2024).
4. МОН України: майстерня педагога. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/maysternya-pedagoga>.
5. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>.
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
7. Педагогіка. URL: <https://pedagogika.at.ua>.
8. Сайт електронного навчання ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>.
9. Українська педагогіка. URL: <http://ukped.com>.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)